

Update

PRIVAT | 2 | 2025

SVEA

Därför ska du ha äktenskapsförord

- Det krävs för att få ja hos banken
- Höjt ROT-avdrag året ut
- Din anställningsform påverkar dina lånemöjligheter
- Därför ska du prata pengar med barn
- Fem vanliga sparmisstag

Innehåll

4 Det krävs för att få ja hos banken

6 Höjt ROT-avdrag året ut
– detta kan du använda det till

8 Din anställningsform
påverkar dina lånemöjligheter

10 Därför ska du ha äktenskapsförord

12 Prata pengar med dina barn
– Sagoboken Coco och Bestie gör det enkelt

14 Fem vanliga sparmisstag
– och hur du undviker dem

Update utges av Svea Bank,
Evenemangsgatan 31,
169 81 Solna
Telefon 08 735 90 00
Ansvarig utgivare och
chefredaktör Ulf Callerström
E-post ulf.callerstrom@svea.com
Texter Spoon, Birdh, Ingrid Kindahl,
Svea Bank
Layout Jörgen Melin, Playgraphics
Foto Svea Bank, Adobe Stock m fl
Illustrationer Anna Windborne
Webbsida svea.com

Vad är en plånbok – egentligen?

Det här numret av Update Privat handlar i ännu högre grad än vanligt om de så kallade plånboksfrågorna. Men – undrar kanske en ung person – vad är en plånbok?

Själv minns jag den jag en gång hade. Den var i brunt blankslitet skinn och veks ihop innan jag stoppade den i den vänstra innerfickan på kavajen med en väl inövad gest. Där låg den närmast hjärtat.

Inte nu längre. Kavaj bär jag inte så ofta och "plånboken" är numera digital och integrerad i mobilen, liksom själva pengarna. Varje gång jag ser ett barn i lågstadieåldern undrar jag samma sak: Hur lär man barn att handskas med pengar numera? När de aldrig syns?

Svaret finns i den här tidningen. Du får konkreta tips om hur du gör och vad du säger till barnen. Gör det! Kunskap om privatekonomi är bland det viktigaste som en ung person kan få med sig ut i livet. Så att hen slipper besvikelsen över att nekas lån i framtiden. Många ansökningar om lån får nämligen nej av banken, och på följande sidor förklarar vår expert varför och vad man kan göra åt saken om man hamnar där.

Äktenskap handlar också mycket om privatekonomi, det har Update skrivit om många gånger förr. Den här gången får du veta varför du och din äkta hälft ska skriva äktenskapsförord. Det är inte alls som i amerikanska filmer, där pappret måste undertecknas före vigseln. Nej, beslutet om hur tillgångarna ska fördelas mellan er i händelse av skilsmässa eller den ena makens död (de enda två sätt på vilket ett äktenskap kan avslutas) kan upprättas när som helst i livet.

Du som känner dig som Spara mer än Slösa kommer att ha glädje av artikeln om fem vanliga sparmisstag. Den är mycket intressant, men jag skulle gärna vilja haka på ytterligare ett: En del är överambitiösa och sparar för mycket. Försöker du lägga undan mer än du egentligen har råd med, finns det risk att du lever på sparlåga i onödan. Så räkna ordentligt och pröva dig fram.

Jag konstaterar att både finansministern och riksbankschefen vill att vi svenskar ska konsumera mer. Det är det enda sättet att vända lågkonjunkturen, resonerar de, så nu sänker de både skatterna och räntorna. Själv manar jag till försiktighet. En bra balans mellan intäkter och utgifter och lite extra i plånboken är bästa huvudkudden. Det har det alltid varit.

Lennart Ågren
Vd, Svea Bank

Det krävs för att få ja hos banken

Fått avslag på din låneansökan? Tillsammans med Svea Banks låneexpert Helen Bruhn går vi igenom de vanligaste orsakerna till nekade lån och ger konkreta råd på hur du ökar dina chanser att få låna i framtiden.

När du ansöker om ett lån gör banken en noggrann kontroll för att försäkra sig om att du har råd med lånet – att kalkylen går ihop. Även om du uppfyller alla grundkriterierna för att beviljas ett lån finns det en rad andra skäl till att din ansökan kan nekas.

Svea Banks låneexpert Helen Bruhn svarar på några vanliga frågor om låneansökningar och nekade lån.

Vad är vanliga anledningar till att lån nekas?

– De två vanligaste anledningarna till att vi nekar lån brukar vara när

vi upptäcker att personen inte varit helt sanningsenlig i ansökan gällande exempelvis fast anställning – eller när vi ser att personen ansökt om många lån på kort tid.

Vad gör jag om mitt lån nekas?

– Om du fått ett avslag på grund av att du ansökt om många lån bör du avvakta med att söka fler under åtminstone ett halvår. Kreditupplysningarna finns kvar i ett år men genom att ligga lågt i bara några månader förbättras din kredithistorik.

– Handlar det om att du har många lån sedan tidigare kan du ansöka om att få lösa de lånen med ett

nytt samlingslån till bättre ränta – och på så vis få en summa över.

Påverkar ett avslag chansen till lån i framtiden?

– Vi sparar inte dina tidigare ansökningar, men eftersom de syns i en kreditupplysning kan de som sagt påverka och försämra dina chanser. Så var försiktig med att samla på dig kreditupplysningar.

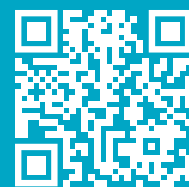
Vad kan jag göra för att öka chansen att bli beviljad lån?

– Ansök om lånet tillsammans med någon, en så kallad medsökande. Förbättra din kreditvärdighet genom att,

återigen, undvika många kreditupplysningar, samla lån om du har flera och minska dina utgifter.

– Dra dig inte för att ta kontakt med din bank och förklara din situation. Kanske har du till exempel fått en högre lön som vi ännu inte kan se i kreditkontrollen?

Låna hos Svea

Så förbättrar du din kreditvärdighet och ökar chansen att få låna

1. Undvik betalningsanmärkningar – betala i tid

Det kan låta självklart – men betalningsanmärkningar är en av de vanligaste orsakerna till nekat lån. Se därför alltid till att betala dina räkningar i tid, så undviker du anmärkningar. Autogiro är ett smart sätt att undvika missade förfallodatum.

2. Ansök bara om du verkligen behöver

Varje låneansökan och varje kreditupplysning registreras. Eftersom många upplysningar kan leda till nekat lån bör du bara ansöka om du verkligen behöver det.

3. Kontrollera dina betalningsanmärkningar

Hos Min UC kan du bland annat kontrollera om du har några betalningsanmärkningar. Vänta med att ansöka tills anmärkningar är borta så ökar chansen att din låneansökan beviljas.

4. Betala av befintliga lån

Har du flera mindre lån och krediter? Se över möjligheten att lösa dem innan du ansöker om ett nytt. För många aktiva lån kan leda till att din kreditvärdighet bedöms som låg och att du nekas ytterligare lån. Att samla dina lån hos en och samma bank kan då vara en bra lösning. Det kan även ge dig lägre månads-kostnader – och bättre överblick över din ekonomi. När du tar ett större lån för att betala av flera mindre lån innebär det att du sedan bara behöver betala räntor och avgifter för ett lån istället för flera.

5. Säg upp oanvända krediter

Många har krediter som de inte utnyttjar, exempelvis ett kreditkort eller andra typer av avtal. Säg alltid upp krediter som du inte använder. Det förbättrar din kreditvärdighet och kan dessutom öka ditt låneutrymme.

6. Ansök om ett lägre lån

Det är vanligt att vi ansöker om ett större lån än vi faktiskt behöver. Tillsammans med banken kan du komma fram till ett lånebelopp och en avbetalningsplan som passar din ekonomi och dina förutsättningar.

7. Välj en seriös bank

Vänd dig alltid till en seriös och väletablerad bank. Om banken nekar dig lån finns det en anledning till det – eftersom det handlar om både din och bankens säkerhet. I gengäld erbjuder en seriös bank alltid dig som kund personlig rådgivning kring din privatekonomi. Exempelvis genom att hjälpa dig att lägga upp en plan för att beviljas lån i framtiden.

Vanliga grundkrav för lån

Innan du ansöker om ett lån är det bra att säkerställa att du uppfyller grundkraven:

- Du behöver vara minst 18 år
- Du behöver vara folkbokförd i Sverige
- Du behöver ha en inkomst
- Du bör inte ha några betalningsanmärkningar

Fotnot: Grundkraven kan variera hos olika banker och för olika typer av lån.

Höjt ROT-avdrag året ut – detta kan du använda det till

Sedan 12 maj till och med 31 december 2025 är ROT avdraget höjt från 30 procent till 50 procent. I den här artikeln går vi igenom vad höjningen innebär för dig som kund – och listar vad du kan använda ditt ROT-avdrag till.

ROT-avdraget infördes 2004 och är ett skatteavdrag för hantverkstjänster. En möjlighet för dig som planerar en renovering eller tillbyggnad att få arbetet utfört till ett reducerat pris. Under 2025 höjs avdraget till 50 procent. Här är allt du behöver veta.

Så fungerar ROT-avdrag

ROT står för Renovering, Ombyggnad och Tillbyggnad. Det innebär att du kan få ett prisavdrag när du anlitar exempelvis snickare, målare, elektriker eller andra typer av hantverkare för renovering, tillbyggnad eller underhåll. Maxbeloppet är 50 000 kronor per person och år.

Om du vill använda ROT-avdraget kommer du överens med entreprenören om detta i samband med att du beställer arbetet. När du får fakturan från entreprenören efter

avslutat arbete är priset redan reducerat. När du har betalat fakturan ansöker entreprenören om ROT-avdraget åt dig. Detta kommer sedan att synas på din deklaration.

Därför höjs ROT-avdraget

12 maj 2025 höjdes ROT-avdraget från 30 procent till 50 procent. Höjningen gäller året ut och är en del av Regeringens stödpaket, som är framtaget för att både stimulera ekonomin och stötta byggbranschen med anledning av den utdragna lågkonjunkturen.

Taket för ROT-avdraget höjs inte i år, utan maxbeloppet är fortsatt 50 000 kronor per person och år. Däremot blir själva avdraget alltså högre. Det innebär i praktiken att du som privatperson får mer "rabatt" på hantverkstjänster – och därmed kan passa på att göra fler eller större renoveringsprojekt.

**ROT står för
Renovering,
Ombyggnad och
Tillbyggnad**

Illustration: Anna Windborne

Checklista:

8 viktiga saker att tänka på när du använder ROT

Det finns ett antal saker som är viktiga att tänka på för att din ansökan om ROT-avdrag ska bli godkänd. Se till att kolla upp allt i förväg – så slipper du tråkiga överraskningar.

- Du kan bara få ROT-avdrag om arbetet utförs i en fastighet som du både äger och bor i, samt i vissa fritidshus – inte på arbeten i hyresrätter.
- Om du bor i en bostadsrättsrätt kan du endast få ROT-avdrag på arbeten som utförs inne i din egen bostad.
- Du behöver skatta i Sverige för att ha rätt till ROT-avdrag.
- Du behöver ha betalat tillräckligt med skatt under året för att kunna nyttja hela beloppet.
- Du kan endast få ROT-avdrag på arbetskostnaden – inte på material eller andra utgifter.
- Arbetet måste vara både utfört och betalt innan årsskiftet för att 2025 års ROT-avdrag ska gälla.
- Entreprenören du anlitar måste ha F-skattsedel och får inte vara släkt med dig.
- Tänk på att summan för ROT-avdrag och RUT-avdrag räknas ihop och totalt uppgår till max 75 000 kronor – varav 50 000 får användas till ROT.

Det här kan du använda ROT-avdraget till

ROT-avdraget kan användas till en mängd olika hantverksarbeten. Inte för nybyggen – däremot för tillbyggnader, renoveringar och olika typer av underhåll:

BYGGA EN ALTAN, ETT ATTEFALLSHUS ELLER ETT FÖRRÅD

BYTA HÄNGRÄNNOR

BYTA TAKFLÄKT ELLER SPISFLÄKT

DRÄNERA HUSGRUNDEN

GLASA IN BALKONGEN

INSTALLERA LUFTVÄRMEPUMP

ISOLERA GOLV, TAK ELLER VÄGGAR

LÄGGA NYTT GOLV

LÄGGA OM TAKET

MONTERA SOLCELLER

MÅLA OM – INOMHUS OCH UTOMHUS

RENGÖRA VENTILATIONSKANALER

RENOVERA KÖK OCH BADRUM

REPARERA SKORSTEN

RÖRARBETEN OCH AVLOPPSSYSTEM (VVS)

TAPETSER OM

Läs mer på Skatteverkets webbplats om vilka arbeten som omfattas av ROT-avdraget

Din anställningsform påverkar dina lånemöjligheter

I den här artikeln svarar vi på vanliga frågor om anställningsform och lån. Vi tipsar också om vad du kan göra för att förbättra förutsättningarna för att få din låneansökan beviljad.

Många människor behöver någon gång i livet ta ett lån. Personer med vissa typer av anställningsformer – exempelvis vikarier, frilansare eller studenter – kan dock ha svårare att få låna. Därför är det viktigt att känna till vad som gäller för just din anställningsform – och vad du kan göra för att öka chansen att bli beviljad.

Vilka anställningsformer finns det?

Det finns många olika anställningsformer. I Sverige är dessa de vanligaste:

Tillsvidareanställning

I folkmun kallat fast anställning. En anställning utan slutdatum som pågår fram till att antingen arbetsgivaren eller den anställda själv säger upp avtalet.

Deltidsanställning

En tillsvidareanställning som inte är på heltid. Alla anställningar på mindre än 100 procent räknas som deltidsanställningar.

Visstidsanställning

En tidsbegränsad anställning som gäller en specifik tidsperiod.

Vikariat

En form av tidsbegränsad anställning som ersättare för en annan anställd under en begränsad period – exempelvis föräldraledighet eller sjukskrivning.

Säsongsanställning

En tidsbegränsad anställning som gäller under en viss säsong eller årstid. Vanlig inom exempelvis turism och jordbruk men även inom handeln.

Projektanställning

En annan form av tidsbegränsad anställning som är kopplad till ett specifikt projekt och som avslutas när projektet är klart.

Provanställning

De flesta tillsvidareanställningar inleds med en provanställningsperiod på max sex månader, som kan avslutas utan särskild uppsägningstid. Avslutas den inte övergår den till en tillsvidareanställning.

Behovsanställning

Även kallat timanställning. En anställning utan förutbestämda arbetspass, där den anställda kallas in vid behov. Tänk på att en praktik, även om den är betald, inte räknas som en anställning.

Hur ser banker på olika anställningsformer?

När du ansöker om ett lån tar banken alltid en kreditupplysning på dig för att bedöma din kreditvärdighet – det vill säga din kapacitet att betala tillbaka lånet. Kreditvärdigheten avgörs av en rad olika faktorer.

En av dessa är din anställningsform. Med en fast anställning och fast lön är sannolikheten större att du kommer att kunna betala tillbaka ditt lån.

Är du student, vikarie eller säsongarbetare bedömer bankerna din inkomst som mindre stabil – vilket kan öka risken att du får avslag på din låneansökan.

Kan jag låna utan fast inkomst?

Ja. Det är svårare att få lån utan fast jobb – men det går. Banken tittar då mer ingående på din inkomst och betalningshistorik för att bedöma kreditvärdigheten. Om du haft en stabil inkomst under lång tid tidigare och dessutom saknar betalningsanmärkningar stärker det självklart din ansökan. En medlåntagare kan också vara en extra säkerhet som övertygar banken.

Kan jag få lån om jag är student?

Ja, det kan du. Studiestöd räknas som en fast inkomst. Den är dock förhållandevis låg och att vara student räknas inte som en anställningsform. Det är därför fördelaktigt om du har ett deltidsjobb vid sidan av studierna – som höjer din inkomst och stärker din kreditvärdighet. Även som student kan en medlåntagare vara bra som extra säkerhet.

Vad ska jag förbereda när jag söker lån utan fast anställning?

För att underlätta för banken och öka chansen att få din låneansökan beviljad är det bra om du har all nödvändig dokumentation förberedd. Se till att ha tagit fram anställningsintyg och inkomstbevis.

Gör gärna även en budgetplan som du kan presentera. Det är ett bra sätt att visa att du har god koll på din ekonomi.

Du kan också formulera ett personligt brev där du beskriver din situation, kanske verkar du inom en bransch där fasta anställningar är ovanliga?

Med en fast anställning och fast lön är sannolikheten större att du kommer att kunna betala tillbaka ditt lån.

Därför ska du ha äktenskapsförord

Har du och din partner skrivit äktenskapsförord? Om inte kan det vara värt att fundera på att göra det. Vi går igenom varför det är bra med ett äktenskapsförord och hur man skriver ett.

Ett äktenskapsförord är något som många av oss förmodligen mest förknippar med amerikanska filmer. Där pratas det ofta om så kallade "prenups". Men faktum är att äktenskapsförord är betydligt vanligare än många tror även i Sverige – och kan vara nog så viktiga. Äktenskapsförord är ett bra sätt att försäkra er om att era tillgångar fördelas rättvist om ni en dag skulle bestämma er för att gå skilda vägar, eller om någon av er går bort.

Vad är ett äktenskapsförord?

Ett äktenskapsförord är ett juridiskt bindande avtal mellan två personer som ska gifta sig eller som redan är gifta. Det är en dokumenterad överenskommelse om vem som äger vad och vad som ska ske med respektive egendom och tillgångar om makarna skiljer sig eller någon av dem avlider.

Varför ska vi ha ett äktenskapsförord?

Den främsta anledningen till att skriva ett äktenskapsförord är att det ger säkerhet och trygghet för både dig och din partner. Detta eftersom äktenskapsförordet hjälper er båda att skydda era respektive egendom. Det kan exempelvis handla om ett fritidshus som tillhört familjen i flera generationer eller ett företag som du startat. Utan äktenskapsförord ingår sommarstugan och företaget i bodelningen om ni skiljer er, vilket kan krångla till det för andra delägare.

Det är dock inte bara tillgångar som regleras i ett äktenskapsförord. Eftersom ägandet tydliggörs innebär äktenskapsförordet även att du slipper bli ansvarig för den andra partens eventuella skulder vid skilsmässa.

4 fördelar med äktenskapsförord

- 1 Tydlighet i den gemensamma ekonomin
- 2 Skydd av förmögenhet
- 3 Minskar konflikter vid skilsmässa
- 4 Skydd mot skulder

Hur skriver man ett äktenskapsförord?

Gör en lista över alla era egendom och tillgångar, både sådant ni förvärvat på varsitt håll och tillsammans som par. Vad ska klassas som giftorättsgods och vad ska klassas som enskild egendom – och därmed inte ingå i en framtida bodelning?

När ni är överens signerar båda parter avtalet, märker det med datum och skickar in det till Skatteverket för registrering. Att skriva ett äktenskapsförord kan vara en både tidskrävande och slitsam process men det är oerhört viktigt att den går rätt till. Det är därför starkt rekommenderat att anlita en jurist för rådgivning, så att allting blir både rätt och rättvist.

Vad händer om ni inte har ett äktenskapsförord?

Om inget äktenskapsförord är skrivet och makarna inte kommer överens om bodelningen avgörs fördelningen av egendom och tillgångar vid skilsmässa eller dödsfall i domstol enligt äktenskapsbalken respektive ärvdabalken. Det normala är att all egendom klassas som giftorättsgods och ska delas lika vid en skilsmässa eller dödsfall. Vid dödsfall tillfaller normalt hälften av tillgångarna den efterlevande maken medan den andra hälften delas mellan arvingarna enligt arvsordningen – om inget annat angetts i den avlidnes testamente.

Kan vi skriva äktenskapsförord även om vi redan är gifta?

Ja. Ett äktenskapsförord kan skrivas både innan och efter att du och din partner ingått äktenskap – oavsett hur länge ni varit gifta. Kom bara ihåg att avtalet måste vara undertecknat av båda makarna samt inskickat till och registrerat hos Skatteverket för att det ska vara giltigt.

Kan man ändra i ett äktenskapsförord?

Nej, men man kan självklart alltid skriva ett nytt. Det är en viktig förutsättning, eftersom livet hela tiden förändras. Kanske får ni barn, kanske blir en av er befordrad eller kanske ärver en av er en stor förmögenhet. Självklart måste även ett nytt äktenskapsförord godkännas och signeras av båda parter samt registreras hos Skatteverket.

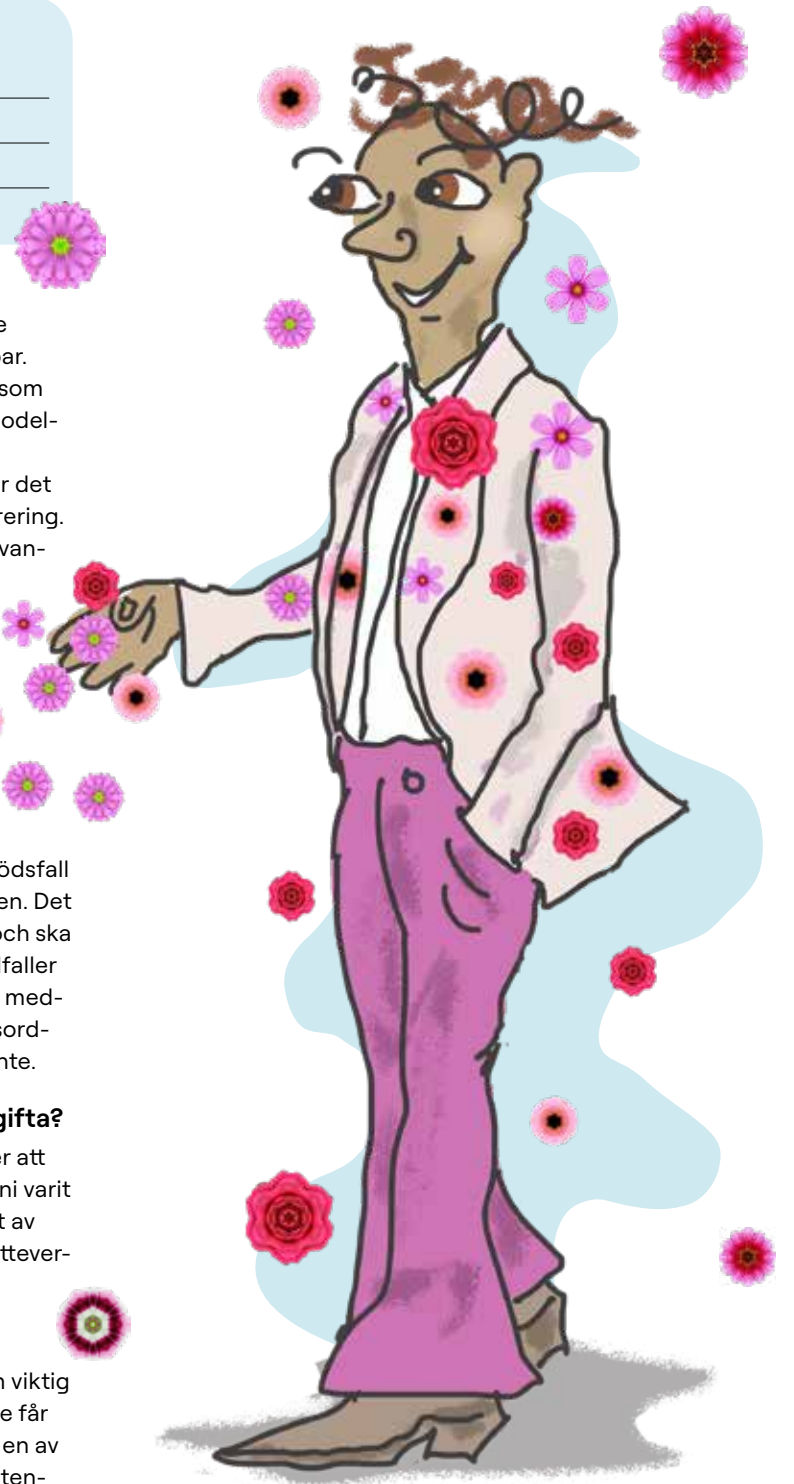

Illustration: Anna Windborne

Prata pengar med dina barn

Sagoboken Coco och Bestie gör det enkelt

I ett samhälle där kontanter försvunnit och snabblån lockar unga in i skuldspiraler blir det allt viktigare att tidigt lära barn om privatekonomi. Nu finns sagan Coco och Bestie – en ekonomibok för lågstadiet.

Att som vuxen prata pengar med sina barn redan i en tidig ålder är viktigt, men det är inte alltid helt lätt att veta hur samtalen ska se ut – eller för barn att förstå pengars värde i ett samhälle utan kontanter. Detta var något som Erika Wahlsten fick erfara under småbarnsåren.

– När jag skulle börja prata om pengar med min då sex år gamla dotter kände jag att det var svårt. Gav jag henne en peng kunde hon ofta inte använda den i en affär, för henne blev pengan värdelös. Då fick jag idén om att skriva en barnbok om ekonomi, en bok som skulle vara enkel och rolig att ta till sig, säger Erika Wahlsten.

Erika Wahlsten, en entreprenör med bakgrund från journalistik, gick ihop med vännen Sara Thuveesson, som är ekonom och har undervisat i ekonomi, för att påbörja projektet. Efter bara ett år var boken Coco och Bestie klar. Boken handlar om två ekorrar som börjar i förskoleklass och får ekonomi på schemat. På ett lekfullt sätt introduceras läsaren för begrepp som lön, sparande, lån och pension genom figurer som "Utgiftstrollet", "Ränta Räv" och "Börshajen".

– Det finns flera ekonomiböcker för barn men ofta är de rena faktaböcker. Vi ville skapa en saga som barn faktiskt vill lyssna på och som de lättare kan relatera till, säger Sara Thuveesson.

Vikten av repetition

Boken är indelad i fyra kapitel som täcker grunderna i ekonomi: hur du får pengar och hur du betalar, varför det är viktigt att spara – och varför lån ska användas med försiktighet.

– Sedan kommer det ett litet kapitel som handlar om pension, för många barn har mor- och farföräldrar som gått i pension. Hur får de pengar? säger Erika Wahlsten.

– Eftersom jag jobbar på bank kändes ämnena för boken ganska naturliga. Vi går igenom betala, spara, låna och pension – vilket egentligen är huvudrubrikerna inom ekonomi. Vi valde att fokusera extra på sparande och på hur viktigt det är att inte handla för pengar du inte har, säger Sara Thuveesson.

Inför arbetet med boken var de ute och gjorde research på förskolor. Där fick de höra att repetition är viktigt för att barnen verkligen ska förstå innehållet och för att innehållet ska fastna.

– Varje kapitel avslutas med diskussionsfrågor och förklaringar, och återkommande symboler hjälper barnen att lära sig begreppen genom repetition. Sedan försökte vi skriva boken så att våra egna barn skulle förstå, säger Erika Wahlsten.

Därför är det viktigt att prata pengar med små barn

– Antalet ungdomar som tar snabb-lån och personer som hamnar hos Kronofogden ökar dramatiskt. Det är katastrof, säger Sara Thuveesson och fortsätter:

– Siffror från Finansinspektionen visar att unga har alldeles för dåliga kunskaper i ekonomi. Informationen behövs verkligen för att vi ska komma till rätta med problemet. Det är viktigt att börja prata med sina barn tidigt, redan i fem-sexårsåldern, då minskar risken för svårigheter längre fram i livet.

Trots att ekonomiska beslut påverkar oss genom hela livet brister skolundervisningen i ämnet på många skolor – särskilt i lågstadiet. Privatekonomi finns i dag med i läroplanen och är en del av hemkunskapen men många elever lär sig inte tillräckligt och flera röster har höjts om att göra det till ett eget, obligatoriskt, ämne i skolan. Detta var något som Sara och Erika märkte när de började föreläsa på skolor. Många barn visste till exempel inte att deras föräldrar jobbade för att tjäna pengar, än mindre att fritidsaktiviteter kostar.

– Vi mötte barn i årskurs två som inte visste varför deras föräldrar gick till jobbet. Då tänker jag; glömmer vi vuxna att berätta sådant här? säger Erika Wahlsten.

– Coco och Bestie är boken jag hade behövt när min dotter var min-

dre. Många föräldrar har sagt att vi inte bara har utbildat barnen utan även dem, säger Erika Wahlsten.

Praktiska övningar ger ökad förståelse

Det verkar helt enkelt saknas pedagogiska verktyg för att prata ekonomi i tidig ålder – både i skolor och i hemmet. Därför ville Erika Wahlsten och Sara Thuveesson skapa något som både barn och vuxna kunde förstå, använda och ha roligt med. Som ett komplement till boken har de tagit fram ett praktiskt undervisningsupplägg för skolor, kallat "Ekonomiäventyret".

Varvat med högläsning ur boken får eleverna ett noteringshäfte och övningar där de varje skoldag får lön som de sedan ska använda för att betala utgifter som skolmat, el och fotbollsavgift.

– Sedan får de investera i fonder och följa utvecklingen. Syftet är att introducera vardagsekonomi på ett enkelt sätt. Vad har vi för inkomster? Vad har vi för utgifter? säger Erika Wahlsten.

– Vi har testat detta i ett par skolor och fått väldigt bra respons, både från lärare och elever. Det blir ett konkret sätt att se inkomster, utgifter och vad som händer när du sparar – eller inte gör det, säger Sara Thuveesson.

Författarnas tips för att lära barn om ekonomi

1. Börja tidigt

Barn förstår mer än vad vi tror, redan vid fem-sex års ålder kan ni börja prata om ekonomi. Tidiga samtal minskar risken för ekonomiska problem längre fram i livet.

Prata om det på ett enkelt sätt i början: "Jag går till jobbet för att tjäna pengar för att vi ska kunna gå på bio. Går jag inte till jobbet får jag inga pengar och då kan vi inte göra det."

2. Vecko- och månadspeng – när är det dags?

Vecko- eller månadspeng kan ni börja ge redan vid sex års ålder mot någon form av motprestation. Då blir det likt en lön och barnen får enklare förståelse för hur livets ekonomi fungerar längre fram. Uppgifterna kan vara att plocka ur diskmaskinen, städa sitt rum, bädda sin säng eller gå ut med hunden.

Om det är svårt att bestämma summa kan du se hur mycket pengar andra föräldrar ger: www.svea.com/sv-se/privat/artiklar-och-tips/content/hur-m mycket-får-barn-i-månadspeng

3. Lär barnen hantera digital ekonomi

När barnet är lite äldre kan ni introducera Swish och bankkort – det är jättebra för att själv få lära sig att ta ansvar. Är pengarna slut på kontot kan du inte handla mer.

4. Spara är viktigast

Har vi ett bra sparande finns heller inte behovet att ta onödiga lån. Prata sparande tidigt och låt barnen gärna ha ett eget sparkonto som de själva hanterar via sin internetbank. Då lär de sig att sätta undan en viss summa och kan ta därifrån vid behov.

Coco och Bestie finns att köpa i nätbutiker men går även att låna på många bibliotek. Saknas den på ditt bibliotek? Be dem ta in den! Ta kontakt med ditt barns lärare om du önskar att Coco och Bestie ska bli en del av skolans undervisning.

Fem vanliga sparmisstag

– och hur du undviker dem

Att spara pengar är viktigt för att skapa en ekonomisk trygghet. Men det kan vara svårt att komma i gång och lätt att göra misstag som påverkar sparandets värde. Här listar vi några av de vanligaste sparmisstagen – och hur du undviker dem.

1 Du skjuter upp sparandet

”Jag börjar spara nästa månad...”
Känns det bekant? Prokrastinering är väldigt vanligt, men ju längre du väntar, desto svårare kan det vara att komma i gång – och du förlorar värdefull tid där pengarna hade kunnat växa.

Tips!

Börja spara smått, det kan handla om 100 kronor i månaden – det viktigaste är att börja. Även små summor kan växa sig stora genom ränta på ränta-effekten. Ställ in automatisk överföring från ditt konto så att sparandet sker direkt efter att lönen kommit.

2 Du har ditt sparande på ett sparkonto utan ränta

Ett vanligt misstag är att låta sparandet ligga på ett konto med låg eller ingen ränta. Det kanske känns tryggt – men pengarna tappar i värde över tid på grund av inflationen.

Tips!

Det är viktigt att ha ett buffertsparande för oförutsedda utgifter, gärna en summa motsvarande två–tre månadslöner. Ett buffertsparande bör du ha på ett sparkonto för att du ska kunna komma åt pengarna direkt när du behöver – men välj ett sparkonto med både ränta och insättningsgaranti. Övrigt sparande kan du placera i exempelvis fonder där de har en chans till större avkastning.

3 Du har allt sparande på ett ställe

Undvik att ha allt ditt sparande på samma ställe, i en och samma fond eller allt på ett sparkonto. Det innebär ökad risk för pengarna men också sämre förutsättning för dem att växa.

Tips!

Jämför olika sparkonton för att hitta det med bäst ränta och villkor. Sparar du på börsen kan det vara klokt att välja olika typer av fonder och marknader för att sprida riskerna.

Dela upp ditt sparande i kortsiktigt och långsiktigt när du väljer risknivå:

- Kortsiktigt sparande, så som buffert och semester = låg risk, gärna sparkonto.
- Långsiktigt sparande, så som pension och sparande till barnen = kan ta mer risk och bör investeras.

4 Du betalar höga avgifter på fonder

Många som sparar på börsen betalar onödigt höga avgifter på sina fonder. På lång sikt påverkar det sparandet mycket.

Tips!

Indexfonder har generellt lägre avgifter än aktivt förvaldade fonder och ett bra riktmärke är att välja indexfonder med en avgift på under 0,3 procent. Se över sparandet regelbundet, har du till exempel fått rabatt på avgiften tidigare kan den ha gått ut

5 Du saknar mål med sparandet

Om du saknar ett tydligt mål med ditt sparande kan det vara lätt att börja ta från sparpengarna och svårt att hålla motivationen uppe att fortsätta spara.

Tips!

Sätt konkreta mål som ”vinterresan”, ”handpenning om tre år” eller ”körkort till barnen”. Använd olika konton för olika mål så att du håller isär sparandet och smidigt kan följa hur det går.

Med all typ av sparande är det bra att skapa en rutin där du ser över sparandet regelbundet. Undersök villkoren, om avgifterna höjts eller om risknivån fortfarande känns bra.

svea.com

Solna
SE-169 81 Solna
Sverige

Evenemangsgatan 31
Tel: +46 8 735 90 00

Göteborg
Box 2149
SE-403 13 Göteborg
Sverige
Otterhällegatan 12 B
Tel: +46 31 17 25 45

Åseda
Box 116
SE-364 21 Åseda
Sverige
Sveavägen 1
Tel: +46 8 735 90 00

Svea Bank AB (publ)
svea.com
info@svea.com

Org. nr: 556158-7634
Säte: Stockholm

Följ oss på LinkedIn

